

XI. BIJDRAGE VAN JACK VAN HOEK

EINDHOVEN - BEGRAAFPLAATS DE OUDE TOREN

inleiding

Begraafplaats De Oude Toren in Eindhoven, officieel gemeentelijke begraafplaats Woensel, is al heel oud. Vanaf de 13^e eeuw ligt op deze plek het kerkhof van de eerste St. Petruskerk en blijft dat tot 1878, ook wanneer de kerk wegens verval is afgebroken en alleen de toren is blijven staan.

Toen in 1875 op een andere plek een nieuwe St. Petruskerk was gebouwd met in 1878 vlakbij een nieuw aangelegd kerkhof, werd de oude begraafplaats overgedragen aan de gemeente Woensel.

Toen in 1920 de stad Eindhoven door de annexatie van de vijf randgemeenten Woensel, Strijp, Tongelre, Gestel en Stratum werd uitgebreid, is besloten de oude begraafplaats als enige algemene begraafplaats voor (Groot) Eindhoven te gebruiken.

Familie Gestel

57. Dimmen

56. Johannes & Jannetje Gestel

55. Johanna

In de periode 1883-1885 verbleef Vincent van Gogh in Nuenen. Hij kwam toen vaak in Eindhoven, waar hij vrienden, kennissen en leerlingen had. Van hen ligt op Begraafplaats De Oude Toren een aantal leden van de familie Gestel begraven:

Johannes Gestel met zijn vrouw Jannetje Kwaadland en hun zonen **Dirk** en **Dimmen** en hun dochter **Johanna**.

Wie waren zij en wat was hun relatie tot Vincent?

Op twee plaatsen op de begraafplaats liggen graven van de familie Gestel.

• PL 55 - 56 - 57

In de buurt van de Oude Toren, waar later een aula is aangebouwd, liggen binnen een hegje de graven van de ouders Johannes Gestel en Jannetje Kwaadland, geflankeerd door de graven van hun dochter Johanna Maria en hun zoon Dimmen.

• PL 7 - 8

In de buurt van het kantoor van de beheerder liggen twee graven: zoon Dirk Gestel met zijn echtgenote Louise Leijds en daarnaast hun dochter Jannetje Gestel met haar echtgenoot Pancras Schoonenberg.

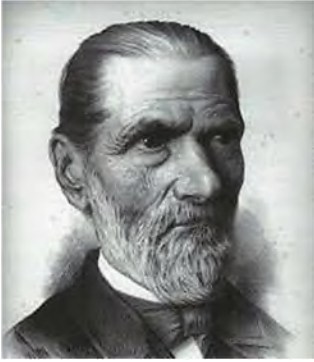
detail begraafplaats De Oude Toren

8. Dirk & Louise en 7. hun dochter Jannetje & Pancras

1. graf PL 56 : Johannes Gestel (1824-1894) & Jannetje Kwaadland (1823-1925)

• Johannes Gestel (Jan) (1824-1894)

Jan Gestel, litho
van Dimmen Gestel

Jan Gestel is geboren op 19 april 1824 te Dirksland als zoon van Nederlands Hervormde ouders: Willem Gestel en Johanna Verheij. Op 9 november 1849 trouwt hij te Sommelsdijk met Jannetje Kwaadland. Jan is kleermaker van beroep op het eiland Goeree-Overflakkee in de provincie Zuid-Holland en daar staat hij bekend om de kwaliteit van zijn duffelse jassen wat hem een fortuin oplevert. Zij krijgen 7 kinderen, allen op Dirksland geboren, waarvan twee dochters jong overlijden. Op dochter Anna na zijn alle kinderen creatief. Zij tekenen, schilderen, lithograferen, zingen en bespelen minstens één instrument.

Op 12 april 1883 verhuist het paar met dochter Johanna Maria (Anna) naar Eindhoven. Zoon Dirk woont er al enige tijd. Jan huurt eerst en koopt later voor hemzelf en Dirk een pand aan de Langen Dijk (nu Vestdijk) en begint er een steendrukkerij: Steendrukkerij Johannes Gestel & Zn. Vader Jan beheert de financiën en Dirk doet, met een paar knechten, het werk. Het huwelijk van Dirk

maakt hij helaas net niet mee. Bijna 70 jaar oud overlijdt hij in Eindhoven op 16 februari 1894 om half acht na de middag.

Jan heeft Vincent thuis en in de steendrukkerij ontmoet. Ook is bekend dat Vincent op zeker moment rondliep in een duffelse jas, waar Jan bekend om stond in de tijd dat hij nog kleermaker was. Volgens getuigenis van een (onbekende) journalist van het Eindhovens Dagblad, die dit publiceerde, liep Van Gogh zelfs op een zomerse dag in die jas met een schilderij onder zijn arm.

JOH.^s GESTEL

geb. te Dirksland 29 april 1824

overl. te Eindhoven 16 februari 1894

en zijne echtgenote

JANNETJE KWAADLAND

geb. te Goedereede 23 febr. 1823

overl. te Eindhoven 18 maart 1925

• Jannetje Kwaadland (1822-1925)

Jannetje is geboren op 21 februari 1822 te Oud-dorp, gemeente Goedereede als dochter van Dimmen Kwaadland en Angenietje Hakkenbrak. Na haar huwelijk met Jan Gestel baart zij 7 kinderen: Johanna Maria (1850-1857), Willem (1853-1952), Angenietje (1854-1855), Angenietje Casparina (1857-1927), Dirk (1858-1938), Johanna Maria (1859-1953) en Dimmen (1863-1945). Als zij weduwe is, woont zij in bij haar gescheiden dochter Johanna (Anna) en ongehuwde zoon Dimmen aan de Dijk nr. 8 (Vestdijk) te Eindhoven.

Moeder Anna toert de voormalige steendrukkerij om in een serre vol bloemen en planten, een passie van haar. De thermometer met grote cijfers, gemaakt door Dimmen, zorgt ervoor dat zij de temperatuur in de serre nauwlettend in de gaten kan houden.

Haar druk bezochte honderdste verjaardag is groots gevierd. Buurtkinderen hebben het brugge naar haar woning versierd. Op 18 maart 1925 overlijdt zij, 103 jaar oud, waarna zij naast haar man wordt begraven.

2. graf PL 8 : Dirk Gestel (1858-1938) & Louise Leijds (1873-1946)

DIRK GESTEL

geboren te Dirksland
15 oct. 1858
overleden te Eindhoven
16 dec. 1938
hij was een begenadigd
kind van God

LOUISE GESTEL geb. LEIJDS

geb. 23 dec. 1873
gest. 20 dec. 1946

*Dirk Gestel, tekening
van Dimmen Gestel*

Dirk Gestel is geboren op 15 oktober 1858 te Dirksland. Hij is voorbestemd om zijn vader als kleermaker op te volgen, maar dat verloopt anders. In 1879 gaat hij naar Haarlem en laat zich daar omscholen tot lithograaf. Korte tijd later vestigt hij zich als leerling lithograaf bij Jan Baart in Eindhoven met wie hij in 1881 een steendrukkerij begint in de Nieuwstraat: Firma Baart & Co. Met geld van zijn vader begint hij een drukkerij achter het woonhuis van zijn ouders aan de Vestdijk: 'Steendrukkerij Johannes Gestel & Zn'. Het is daar dat Vincent van Gogh in april 1884 aanklopt met het verzoek om van zijn tekening *De Aardappeleters* een litho te drukken. Dirk vertelt hem dat de tekening te donker is en niet overgezet kan worden op steen. Dan stelt Vincent voor om

zelf de tekening op de steen aan te brengen. Dat kan en zonder naar de goedbedoelde adviezen van Dirk en lithograaf Klaas Verlaan te luisteren gaat hij aan het werk. Uiteindelijk is men verbaasd over het eindresultaat. Hoeveel litho's er (op goedkoop papier) gedrukt zijn is onbekend. Er zijn er maar weinig overgebleven. Spoedig is de drukkerij te klein. In 1888 koopt vader Gestel een leegstaande sigarenfabriek aan de H. Geeststraat gelijk met een woonhuis aan de (Kleine) Berg (*nu Kleine Berg 28 met damesmodezaak*). In deze fabriek wordt hun drukkerij voortgezet. Dirk wordt in 1890 zakelijk leider. In 1894 trouwt hij met Wies Leijds (1873-1946) de muzikale dochter (zang en viool) van linnenfabrikant Felix Leijds en Frederica van Bronckhorst. Zij krijgen twee dochters: Mien (1895-1979) en Jo (1896-1993). Op 16 december 1938 overlijdt Dirk en wordt op begraafplaats De Oude Toren begraven. Zijn vrouw Louise wordt na haar dood in hetzelfde graf bijgezet.

Gescheiden door een hegje ligt hun dochter Jo (Jannetje Johanna Gestel, 1896-1993) naast hen begraven samen met haar man Pancras Johannes Schoonenberg (1890-1970).

litho 'De Aardappeleters'

Kleine Berg 28 (anno 2017)

3. graf PL 57 : Dimmen Gestel (1862-1945)

DIMMEN GESTEL

geb. te Dirksland
31 aug. 1862
overl. te Eindhoven
30 juli 1945

Dimmen Gestel is geboren op 31 augustus 1862 te Dirksland. Hij is de jongste telg. Op 26 februari 1886, 23 jaar oud, komt hij vanuit Amsterdam bij zijn ouders in Eindhoven wonen. Hoewel hij *cum laude* is geslaagd voor zijn akte Middelbaar Teekenen vindt hij geen baan.

In de schoolvakanties van 1884 en 1885 trekt hij regelmatig op met Vincent van Gogh. In zijn 'Persoonlijke herinneringen aan Vincent van Gogh' (Eindhovens Dagblad, 1930) schrijft hij: 'Als gevolg van eene schoolsche opleiding stond mijn smaak en opvatting lijnrecht tegenover de

zijne, toch trachtte ik mij in te werken in zijn ideeën [...] de indruk was er een, zoo sterk, dat zij mij niet meer heeft losgelaten.'

Dimmen heeft een rustig karakter, is secuur en zet zich nooit op de voorgrond. Hij is muzikaal en speelt fluit en viool tijdens door de familie georganiseerde muziekavonden. Vincent van Gogh, ook af en toe daarbij aanwezig, maakt dan schetsjes. Meedoen of zingen deed hij niet.

Dimmen is in 1890 door zijn broer Dirk aangeesteld als hoofd van de Afdeling Lithografie. Hij ontwerpt o.a. sigarenbandjes en etiketten voor sigarenkistjes. Het drukwerk wordt alomtgeprezen. Ongehuwd gebleven, blijft hij aan de Vestdijk wonen alwaar hij ook zijn atelier heeft. Later komen zus Anna en hun moeder hier wonen. In 1945 wordt Dimmen ernstig ziek (maagkanker). Op 31 juli overlijdt hij, 84 jaar oud. "Wat is hij jong gestorven", zei men in de familie.

4. graf PL 55 : Johanna Maria Gestel (Anna) (1859-1953)

JOHANNA MARIA GESTEL

geb. te Dirksland
3. nov. 1859
overl. te Apeldoorn
23 juni 1953

Pictoright Amsterdam

Anna Gestel is geboren op 3 november 1859 te Dirksland, Zij komt tegelijk met haar ouders in Eindhoven wonen. Zij is de minst artistieke van het gezin. Tijdens muziekavondjes bij haar ouders thuis maakt zij kennis met Vincent. Zij trouwt (met de handschoen) in 1889 met Leendert Jacobus Vroon, secretaris van de consul in Sin-

gapore, bij wie ze drie kinderen kreeg, twee dochters en een zoon. Anna is bevriend met Maria(n) Mignot (1867-1938), een dochter van Adolphe Mignot, de sigarenfabrikant die schuin tegenover woont. Deze vriendin ontvangt schilderlessen van Théophile de Bock (een bekende van Van Gogh) en het is niet onwaarschijnlijk dat zij kennis heeft gemaakt met Vincent. Na haar scheiding woont Anna met haar moeder en broer Dimmen aan de Vestdijk nr. 8. Zij overlijdt op 23 juni 1954 te Apeldoorn. Ze wordt in Eindhoven naast haar ouders begraven.